Anul VI. Orăștie, la 10/23 Februarie 1907. Nr. 8.

Abonamentul:
Prețul foii »Libertatea« e următorul: pe 1 an 8 cor.; pe 1/2 an 4 cor.
Pentru economi, *numai 5 cor. pe an!*
„Foaia Interesantă“ ilustrată, și „Tovărășia“ să dau gratis, tuturor abonenților „Libertății“, pentru prețurile de sus.
Pentru România pe an 25 Lei.

LIBERTATEA

Apare în fiecare Sâmbătă.
Inserțiuni:
1 pagină 60 cor., 1/2 pac. 20 c., 1/4 pag. 10 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai *multe-ori*, să fac reduceri de taxă.
Inserțiunile ca și abon. să plătesc *înainte*.
Manuscripte nu să dau înapoi.

Ő Felsége a király nevében!

A kolozsvári kir. törvényszék mint esküdtbiróság br. Rudnyánszky Béla curiai biró elnöklete alatt, dr. Issekutz Gyula táblabiró és Kocsi Andor kir. tv. biró valamint Költő Gábor kir. tv. aljegyző mint jegyző, könyvvezető részvétele mellett a kir. ügyészségnek 1906. évi 8729. és 8730. szám alatt kelt vádiratában Papp Stefán vádlott ellen sajtó utján elkövetett izgatás miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek mint esküdtbiróságnak 1906. évi 10127. szám alatt kelt végzése folytán dr. Dorgó Gábor kir. alügyész mint közvádlónak szabadlábon levő vádlottnak dr. Cassiu Manius ügyvéd mint védőnek jelenlétében 1906. szeptember hó 19. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg itélt:

A kolozsvári kir. törvényszék mint esküdtbiróság Papp Stefán vádlottat, a ki sz.-nyiresi születésü beszterczei lakós 46 éves gör. kath. vallású, nyomdász, nőtlen, vagyontalan. Miután az esküdtek a következő főkérdére: „Bünös e Papp László vádlott mint felelős szerkesztő abban, hogy a Szászvároson megjelenő „Libertatea“ czimű politikai hetilapnak 1906. évi ápril 28-án megjelent 17. számában, továbbá ugyanezen napon megjelent „rendkivüli kiadásában,“ végül ugyan-e lapnak 1906. évi ápril 29-iki 18. számában szóról-szóra egyező szöveggel közzétett „N'auziți Români“ („Nem halljátok-e Románok“) czim alatt közzétett czikknek a 8729/1906. k. ü. számu vádiratban tüzetesen megjelölt szavaival a román nemzetiséget a magyarok ellen gyülöletre izgatta? Igen-e, vagy nem? továbbá a következő II. főkérdésre: Bünös-e Papp Stefán vádlott mint felelős szerkesztő abban, hogy a Szászvároson megjelenő „Libertatea“ czimű politikai hetilapnak 1906. évi május 9-én kiadott rendkivüli számában „Așa așa“ (Ugy ugy) czim alatt közzétett czikknek a 8730/1906. k. ü. sz. vádiratban tüzetesen megjelölt szavaival a román nemzetiséget a magyarok ellen gyülöletre izgatta? Igen-e vagy nem? 7-nél több szavazattal „igen“-nel feleltek, biróilag is bünösnek mondja ki a btkv. 172. §. 2. bekezdésébe ütköző 2. rendbeli nemzetiség elleni izgatás vétségében, s azért a most hivatkozott törvénykönyv alapján figyelemmel a btkv. 96., 97. és 102. §-aira és a btkv. 91. §-ának alkalmazásával összbüntetésképen 3 (három) hónapi államfogházra mint fő, s az 1892. 27. tvczikkben meghatározott czélokra forditandó, az itélet jogerőre emelkedésétől számitott 15 nap alatt a kolozsvári kir. ügyészséghez végrehajtás terhe mellett befizetendő, s behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §. alapján további 40—40 (negyven—negyven) összesen 80 (nyolczvan) napi államfogházra átváltoztatandó 400—400 kor. (négyszáz—négyszáz) korona, összesen 800 (nyolczszáz) korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre itéli.

Elmarasztalja az eddig felmerült 16 kor. 25 fil. valamint az ezután felmerülő bünügyi költségek hordozásában, melyeket azonban az 1890. 43. t.-cz. 4. §. alapján egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánit.

Az itéletnek a Libertatea czimü lapban jogerőre emelkedés után való közzétételét erendeli.

Az inkriminált czikkeket tartalmazó lefoglalt lappéldányok elkobzását szintén elrendeli.

Indokok:

Vádlott bünösségének birói megállapitása az esküdtek határozatán alapszik.

A büntetés mértékének kiszabásánál enyhitő körülményként vétetett vádlott büntetlen előélete, s az, hogy a szóban levő hirlapi közleménynek tényleg választások alkalmával tétettek közzé, s erre tekintettel a btkv. 91, §-a alkalmazandó s a rendelkezendő részben irt büntetés miatt a cselekmény sulyával arányos, kiszabandó volt.

A bünügyi költségekre vonatkozó intézkedés a Bp. 480 §-án, illetve az 1890. 43. t.-cz. 4. §-án az itélet közzétételének erendelése az 1848. XVIII. t.-cz. 35. §-án. illetve a Bp. 574. §-án, végül a lefoglalt lappéldányok elkoboztatása iránti intézkedés a btkv. 61. §-án alapszik.

A kir. törvényszék mint esküdtbiróság 1906. szeptember 19-én tartott ülése.

P. H.

báró *Rudnyánszky* s. k. elnök.
Borbély Zoltán s. k. jegyző.

Kmf.

Căderea dela Bocșa.

După-ce un fapt este împlinit, fie în bine, fie în rău, apoi de regulă fiecare om are un cuvînt de spus asupra lui, că de să făcea așa și așa, lucrul eșit bine să făcea și mai bine, sau, dacă a eșit rău, putea eși bine.

Așa și cu alegerile. După ce s'au săvîrșit, fiecare știe spune un cuvînt, de cele mai multe-ori foarte drept, asupra lor. Și deși să zice că „e mai ușor a critica, decît a face“, — totuși asupra căderii dela Bocșa trebue să stăm o clipă de vorbă cu cetitorii nostri, — căci această alegere rușinoasă pentru grosul de Românii din acel cerc, dă încă de gîndit foilor noastre și tuturor celor ce să îndeletnicesc cu politica noastră, a Românilor din țările coroanei ungare. Nici nu vom spune multe dela noi înșine, ci vom lăsa să grăiască ce știe „*Drapelul*“ din Lugoj, foaia candidatului V. Branișteș, care știe lucrurile de-aproape și aievea cum au fost. Iată ce ne spune „Drapelul“ dela 19 Febr.:

Rezultatul alegerii dela Bocșa continuă a preocupa cercurile noastre politice și cu cît a stat cineva mai departe de această alegere, cu atît mai neînțeles îi pare rezultatul. Și e *firesc să fie așa*.

Cercul Bocșei este unul din cele mai românești cercuri. Dacă luăm pe toți nerom â n i i la un loc, pe Bulgarii crașoveni, pe Nemții, Ungurii, Pemacii, etc., resfirați printre Români, și adaugăm la aceștia pe toți slujbașii, atît dela administrație, justiție (judecătorii) și finanțe, cît și dela marile domenii ale societății austro-ungare a căilor ferate, nu vom putea scoate *o miie* de alegători. Și față de această miie de alegători, stau față în față *două mii patru sute de alegători Români*, cari locuesc în comune compacte (*îndesate*) *românești*, Români cu stare și cultură mai înaltă, oameni știutori de drepturile lor și dornici a să arăta pe terenul politic ca țiitori la partidul național român.

Așa ne spune chiar foaia candidatului Dr. Branișteș, care a umblat prin cerc și ține a cunoaște bine oamenii. Intr'adevăr mulți nu vor fi știut aceste amănunte și vor fi fost aplicați a crede că lucru stă mai rău pentru Români și le vor fi scuzat căderea. După acestea însă, ori-cît ar vrea „Drapelul“ să copere cu vorbe iertătoare pe păcătoși, ei iertare nu pot avea. — Dar' să auzim mai departe. „Drapelul“ urmează:

Lipsirea dela vot a fost mică: din cei 3402 alegători luați în lista pentru 1907, au dat vot 2742 alegători, așa că n u m a i 660 a l e g ă t o r i n u a u v o t a t, avînd a socoti în această cifră și pe cei morți, bolnavi, pieriți, etc. Venirea la vot a fost c u m u l t m a i m a r e d e c î t în p r i m ă v a r a a n u l u i t r e c u t și a atins un percent așa de înalt, c a n i c i - o d a t ă î n a c e s t c e r c! — Totul ce a putut veni la alegere a venit și a votat.

Cine nu rămîne și mai izbit acum, după cetirea acestor descoperiri?! Adecă numai morții și bolnavii și cei de prin America din cerc n'au alergat, pe ger și pe zăpadă, la locul de luptă! Au mers ca duși de tăria convingerii celei mai frumoase! Toată oștirea, poporul cu preoții în frunte, au eșit la lupta mare ce s'a dat între un *Jidan* și un *Român creștin*, — și s'au luptat din răsputeri, 2400 de Români, contra alor 1000 de străini, și au scos — pe Jidanul!

Mai pricepe ceva, bunule Român, dacă poți!

Și „Drapelul“ urmează:

E vădit dar', că voturile r o m â n e ș t i au tras în cumpănă și au hotărît sorții luptei în perderea partidului național român. P e n t r u *Weisz s'au dat cel puțin atîtea voturi românești, cîte neromânești*, dacă nu chiar cu m u l t m a i m u l t! Vom face numărare amănunțită și vom da seamă despre fie-care vot.

După acestea „Drapelul“, vrînd să se arate bun și iertător, încearcă să-și încredințeze cetitorii, că totuși nu e cu cale să bănuim, că la căderea asta ar avea vină și c o n d u c ă t o r i i p a r t i d u l u i nostru național, cari n'au lucrat aproape nimic în cerc pentru a asigura ținerea de nou a poporului în jurul steagului nostru național. Dar' acestei iertăciuni „Drapelul“ însuși îi dă o lovitură cu mâna care o spulberă și sparge cum să sparge o beșică de săpun ce ți-ai suflat-o și-ți plutește nainte sclipind în fel de fețe frumoase, dacă o atingi cu degetul ori cu o peană macar. „Drapelul“ spune anume mai departe:

„Intreaga alegere a fost pregătită (din partea celor dela putere) de luni de zile, până în cele mai mici amănunte! Organele oficiale cărora li-s'a impus să s c o a t ă deputat al Bocșei pe Iulian Weisz c u o r i - c e p r e ț, au pregătit un plan de războiu amănunțit în toate privințele, dînd a s a l t a s u p r a f i e c ă r u i a l e g ă t o r s i n g u r a t i c«...

In ceasul în care s'a hotărît la Budapesta nimicirea alegerii dlui Brediceanu la Bocșa, a fost din parte oficială *totul așa bine pregătit*, încît p u t e a u p r i v i c u î n c r e d e r e d e p l i n ă l a r e u ș i t a n e c o n d i ț i o n a t ă a l u i I u l i a n W e i s z!

»Iulian Weisz n'a avut trebuință nici să mai iasă în cerc, ori să facă peste tot ceva!...

Ei bine, față cu aceste descoperiri, negreșit întemeiate, înceată, să topește ca figura de ceară de fața focului, scuza iertătoare, ce „Drapelul“ o țese mai sus!

Acì păzitorii sorților politicei noastre, poartă vină, de care cu greu să pot desărcina.

Căci, ori-cît de drept ar fi, că e ușor să faci critică d u p ă ce lucrul s'a întîmplat, — totuși nu să poate tăgăduì, că ce s'a făcut cu Bocșa-română. a fost mai mult decît o ușurință.

Să prevedea, ba să știa chiar din vară, că cercul cade sub alegere nouă.

Ce s'a făcut pentru ținerea bunului suflet în poporul ce întîia-oară alesese cu atîta însuflețire pe Coriolan Brediceanu? Nici macar alesul deputat n'a mers să facă un fel de vizită alegătorilor săi, dînd o roată prin cerc, prinzînd vorbă cu ei, stringîndu-le mâna și îmbărbătîndu-'i, ca, de-o fi lipsă, să fie tot așa de bravi cum față cu el au fost.

Deși, pare lucru așa de aproape de mintea organizătoare a ori-cui, că nu numai alesul deputat, dar' și ceialalți macar 4—5, spre *acì* și iar' spre *acì* trebuiau să-'și îndrepteze privirile și pașii și să arangeze unul colo, celalalt dincolo cîte-o adunare politică, în care să verse nou suflet în poporul despre care Drapelul acum știe spune, că de luni de zile era frămîntat și lucrat de agenții păcătoși ai stăpînirii.

Ba nici chiar *după* nimicirea mandatului n'au mers să facă apostolat în cerc și unde aud că lucrul stă slab, să se pună pe lucru pentru a întoarce la adevăr, pe cei clătinați ori cu totul căzuți în curse.

Acestea-'s întrelăsările pentru care am perdut această cetate tare a noastră.

Poporul își are și el felul său de gîndire, „filozofia“ lui, cum s'ar zice, și cel-ce nu ține samă de ea, ușor ajunge azi „Osana!“, mâne „R ă s t i g n e ș t e - ' l!“...

Poporul, răpit de caldele chemări ale foilor și a noastre a tuturor, a venit cu drag la lupta la care l-am chemat. Dar' după alegere el așteaptă că domnii deputați să mai dee față cu ei, cu alegătorii, să le mai audă și ei rostul în adunări cu dări de samă, unde pot primì atîtea sfaturi și mîngăieri sufletești, — și să supără decă văd că cei aleși îi cam dau uitării. Căci nu-'i dau uitării notarii și solgăbiraele, ci zilnic îi croesc cînd unuia cînd altuia șicana și plăcinta amară. Și poporul o înghite și nu murmură, dacă vede că „domnul“ lui, deputatul lui, cel puțin o vorbă bună îi știe aduce din cînd în cînd.

Așa judecă poporul. Așa e filosofia lui. Și cel-ce nu ține samă de ea, ușor ajunge la — Bocșa!

Organizație dar', și a l t ă *interesare* d e c e r c u r i!

Inimile bune, răspund.

— Pe altarul culturei rom. —

„Poporul, care are școalele cele mai bune, e cel dintîi; dacă nu-'i azi: de sigur va fi mâne“.

Iules Simon.

In săptămîna din urmă și-au închinat jertfa curată pentru înălțarea Sionului nostru din Brad următoarele inimi bune:

Emanuil Ungurean, adv., Timișoara, (rata I. din 1000 cor.)	K 200·—
Dr. Nicolau Ciaclan, medic, Pecica	„ 200·—
„Racoțana“, institut economic, Șeica-mare, din ofertul de cor. 500, rata I. de	„ 100·—
Rubin Patița, adv., Alba-Iulia	„ 100·—
Iuliu Grofșorean, învăț., Galșa	„ 50·—
Teodor Hoghia, înv. pens. și soția din Bradu .	„ 17·56
Teodor Popa, paroh, Lazești	„ 10·—
Antoniu Pop, Bucerdea-vinoasă	„ 5·—
Lucreția Pop	„ 3·—
Ana Pop	„ 2·—
At. Florea, înv. . . .	„ 4·—
St. Muncusiu, plugar. .	„ 1·—
Ioan Pop	„ 2·—
Pavel Truța	„ 1·—
Dominic Pop	„ 1·—
Petrea Adam	„ 1·—
Dumitru Nistor . . .	„ 1·—
Moise Meteș	„ 2·—
N. Florea l. On. . . .	„ 1·—
Chiril Borza	„ 0·60
Gavriil Căliman . . .	„ 0·40
N. Teodosie, iun. proprietar, Hațeg	„ 2·—
Teodor Lăpușan, învăț. pens. și soții Tottelke	„ 3·90
N. Gomboș, Vidra de sus	„ 5·—

Să grăbească fiecare cu fileruș său, căci numai astfel ne va ajuta Dzeu! Intîrzierea aduce moarte!

(Faust). *T. Liviu.*

*

Am primit încă liste cu contribuiri frumoase din comuna *Grohot* (în Zarand) și *Bradu* cel din comit. Sibiiului, trimise de-adreptul nouă la redacție (banii însă la direcțiunea gimnazială din Brad). Nu publicăm însă aceste liste, până ne vin dela direcțiunea din Brad, care le publică p e r î n d, care cum au întrat cu bani cu tot.

Rugăm dar' pe cei-ce nu să văd încă publicați, a fi cu răbdare, căci pe rînd, vin toți scoși la iveală cu lauda ce li-să cuvine.

Iancu cu ochii scoși.

„F o a i a I n t e r e s a n t ă“ ce să scoate ca adaus ilustrat la „Libertatea“ încă dintru începutul ei s'a silit a aduce pe fața întîe chipuri din viața noastră națională, chipuri la vederea cărora sufletul cetitorului să se învioreze, să se înalțe să vadă, că avem și noi Românii de ce să fim mîndri.

Inceputul l'a făcut cu chipul eroului scump tuturor sufletelor românești, *Avram Iancu*. I'am adus chipul în c e l d i n t î i număr ce am scos din „Foaia Interesantă“

Acum că foaia asta a încheiat un an, am legat (broșat) peste o mie de volume din anul I., tipărite anume ca să avem rezervă. Și acum zilnic ne vin comande (cereri) s'o trimitem ba colo, ba colo.

Unul dintre sutele de inși ce au procurat dela noi acest volum, a pățit'o însă, și pățania ni-o spune în următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune,

Am primit »Foaia Interesantă« pe anul trecut broșată, pentru ce vă mulțămesc călduros, că e frumoasă și cu adevărat interesantă.

Dar' iată ce am pățit: Fiind că pachetul a fost trimis desfăcut pe poștă (sub »bandă«, legătură deschisă pentru poștă), — *chipul lui **Avram Iancu** ce ilustrează prima pagină a fost mutilat prin **scoaterea ochilor*** lui de ceva mâni păcătoase, dușmane.

Vă rog: dacă mai aveți vreunul asemenea, binevoiți a mi-'l trimite în plic închis, — firește neplătit — căci nu i-să șede la foaie cu cea dintîi ilustrație mutilată și eu vreau să o am întreagă, bună.

M i e m i - a u v e n i t ș i m u l t e c h i p u r i d e a l e m a r i l o r b ă r b a ț i ș i e r o i *maghiari, dară nu am mutilat chipul nici unuia*, căci un bărbat ce luptă pentru p r i n c i p i i, pentru scopuri sfinte și înalte și mai ales pentru *libertatea neamului* d i n c a r e f a c e ș i e l p a r t e, nu vrednicește batjocură ci *respect* c h i a r ș i d i n p a r t e a c o n t r a r i l o r s ă i!

A g r i ș, 19/II. 1907.

Primiți deosebita-'mi stimă:

Mat. Moldovan, preot gr.-c.

Așa grăește cinstitul preot român. In loc să se năcăjască, să se revoalte contra nemericiei celui cu inima de cîne, care a crezut că bagă cuțitul chiar în ochii eroului, dacă-'i tae ochii pe hîrtie, — dsa arată cît de nobil a știut și știe dsa prețuì pe luptătorii pentru idealuri de ale neamului, fie aceia chiar contrari. Și dsa nici cînd n'a putut batjocorì un chip al vreunui erou maghiar.

Dreaptă este și curată judecata preotului român. Și noi îi publicăm, deși fără știrea dsale, scrisoarea, tocmai ca să vadă cît de sus stă dînsul în prețuirea ideilor drepte, față de păcătosul mic de inimă, care s'a arătat „viteaz“ a pune mâna pe chipul lui Iancu de pe hîrtie, pe cînd dacă ar fi văzut pe Iancu viu, ar fi fugit mîncîndu-și pintenii de frică.

Dar' prin astfel de lucruri netrebnice, nu ne înstrăinați, coconașilor, de eroii nostri, ci ne faceți cu atît mai tare să îi iubim și toți să avem chipurile lor în casele noastre.

Dela

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei.

— Convocare. —

Pe baza §§-lor 11 și 20., p. 8., din statute, membrele *„Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedoarei“*, împreună cu toți cei-ce doresc spriginirea și înaintarea Reuniunii noastre, prin aceasta să învită a lua parte la *adunarea generală* ce să va ținea în Deva, la 28 Faur 1907, d. a., la 3 ore, în localitățile „Casinei române“.

Intre agendele puse la ordinea zilei va fi și *deciderea asupra planului elaborat de comitet, relativ la pu-*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nerea în funcţiune a atelierului pentru ţăsături şi cusături.

Din şedinţa comitetului, ţinută la 17 Faur 1907.

Elena P. Hosszu-L.,
preşedintă.

Dionisiu Ardelean,
secretar.

*

Publicînd această convocare, atragem luarea aminte a femeilor române asupra ei, stăruind ca să iee parte cît mai multe. Indeosebi ar fi binevăzute şi ţărance române de pe teritorul Reuniunii sau macar din comunele mai din apropierea Devei, Hunedoarei şi Orăştiei, ca fiindu-le mai uşor mersul la Deva, căci va fi acolo vorbă tocmai de lucruri ce le privesc aşa deaproape pe ele, pe ţărance.

In adunarea aceasta să va lua hotărîre asupra dorinţei de mult urmărite de Reuniune, de a pune în lucrare o ţăsătorie de model, care are prea frumoase meniri.

Şi ar fi bine ca char femei din popor să fie de faţă la hotărîrea acestui lucru, ca să-'i ducă vestea prin comunele lor şi să se facă sprijinitoarele lucrării pornite în privinţa asta. Cînd le va venì cîte-o rugare, să nu le fie lucrul străin şi primit cu neîncredere, ca de regulă.

Cei şi cele ce vor ostenì pe acea zi la Deva, vor avea prilegiu a vedea şi o mică expoziţie de *modele* de ţăsături şi cusături originale, necorcite, frumoase, pe care comitetul Reuniunii s'a silit a le aduna şi până acum. Indeosebi aflăm că aievea frumoase sunt modelele de ţăsături pe care le-a trimis dl profesor D. Comşa dela Sibiiu, alese din bogatele modele ce are decînd cu pregătire Albumului edat de Reun. de agric., dela Sibiiu sub conducerea dsale.

La Deva s'ar dorì mult ca doamnele şi domnişoarele, membre ori ne-membre, din Orăştie şi comunele din jurul Orăştiei, să meargă la adunare la Deva, ducînd şi cîte-o ţărancă, două, în frumosul port al ţărancelor din acest ţinut. Legătura de tren fiind bună, ar merge dimineaţa şi s'ar reîntoarce sara.

Acolo li-să va desfăşura tot scopul lucrării ce e în pregătire, şi să vor da deslușiri că în atelierul ce e a să pune în lucrare, ce fel de lucrări să vor primì, cum să vor îndeplinì, ce să va urmărì prin tot lucrul, etc.

Stăruim cu drag ca chemarea ce să face dela Deva, să fie ascultată de cît mai mulţi şi multe, Români şi Romînce, din aceste părţi.

UNELE — ALTELE

Proces nou. Al cîtelea? Nu le mai ştim nici numărul, scrie »Tribuna« dela 17 Febr. Redactorul nostru dl Sever Bocu, primise pe ieri citaţiune la poliţie. Fiind însă sărbătoare românească, nu s'a prezentat.

Azi după ameazi la 2 ore şi jum., s'au prezentat doi detectivi în cafeneaua »Vas« căutînd pe dl S. Bocu şi spunînd că au ordin să-'l escorteze, ceea-ce au şi făcut îndată.

La poliţie i-s'a adus la cunoştinţă, că tribunalul din Oradea-mare a încriminat articolul »Cine-'s agitatorii«, iscălit lunius, apărut în »Tribuna«, şi că a grăbit prin telegraf ascultarea sa.

Să vede că ţara e în mare primejdie.

*

= *„Foaia Poporului“* dela Sibiiu, până şi această pacinică foaie, vesteşte că are — proces de presă. Redactorul ei dl Silvestru Moldovan a fost ascultat la judecătorie pentru un articol apărut în numărul de Anul-nou, în care să făcea pomelnicul proceselor de presă ce le au foile noastre româneşti.

*

La Slovaci tot cam aşa. După grelele osînde trecute, una nouă: Măestrul zidar Martin Albini a fost săptămîna asta osîndit de curtea cu juraţi din Pojon, pentru „aţiţare“ contra Ungurilor, la *un an* arest de stat şi 400 cor. în bani.

*

Kossuth — îşi face rînd...

Lengyel Zoltán a pus mâna pe frumoase taine prin aceea că a ajuns în stăpînirea hîrtiilor acelora secrete (tainice) din archiva statului, pe care i-le-a cărat acasă Hajdu.

A descoperit acel Haidu că ce risipă să fac cu banii ţării întru spriginirea foilor ungureşti. Numai ministeriul de comerciu şi trenuri (alui Kossuth), a dat anul trecut la vre-o 12 foi mari cîte 10.000 cor., ajutor pe un an, sub cuvînt că-'s pentru publicarea ştirilor (inseratelor) trenurilor, iar' la alte zeci şi zeci de foi cîte 6000, 4000, 2000, 1000, şi aşa pe-acì 'ncolo. Alte ministerii la rîndul lor, dau şi ele tot aşa. De aceea-'s foile lor mari şi obraznice în apărarea ministrilor, pentru-că fiecare adună 40—50.000 cor., de prin sacii lor de bani...

Dar' ce a eşit urît de tot la iveală e următorul fapt:

Foaia „Egyetértés“ koşuthistă veche, un fel de copil iubit alui Kossuth cel vechiu, — a ajuns încă demult în pene rele de tot, de numai aşa înoată în datorii, ca curcubăta pe apă.

Francisc Kossuth cest de acuma, încă lucrase nainte vreme la această foaie, pentru plată grasă, de cîte 20—25.000 cor. pe an, pentru că scria un articlu doi pe săptămână. I-să venea plătită toată slova din scrisoare cam cu cinci coroane!.. Şi foaia i-a plătit cît i-a plătit, crezînd că prin numele lui Kossuth, ajunge şi ea la creangă verde, că o să vie frunză şi iarbă abonaţii din ţară, ca să vadă ce scrie Kossuth. Dar' lumea habar n'avea, doar' Kossuth ăsta e un om sub mijlociu, un vai de lume, iaca numele tătîne-său că-'l ţine sus. Aşa foaia i-a plătit ce i-a plătit, şi i-a mai rămas şi datoare vre-o 30—50.000.

Acum că Kossuth a ajuns ministru, cei dela foaie au băgat rugare să le dee lor ajutor mai mare ca altor foi, şi să li-'l dee pe cîţiva ani nainte... Şi ci-că Kossuth le-a dat nu 10.000, ca altor foi, ci vre-o *75.000* din banii trenului. Şi foaia dacă a ajuns la bani, apoi a plătit cu cinste şi datoria ce o avea faţă de Kossuth!..

Nu-'i aşa că-'s frumoase chiverniseli acestea cu banii ţării?

Ăsta ci-că-'i guvernul cel „mare“ care vrea să facă rîndueli mai bune în ţară!..

BOCŞA

— Ce scriu foile despre cele petrecute la Bocşa. —

— Revista presei. —

„DRAPELUL“

afară de cele ce le scoatem din el în acticlul din fruntea acestui număr, spune încă următoarele lucruri revoltătoare despre mişelia unor oameni ai nostri la Bocşa:

„Vre-o 8 comune întregi au trecut cu preot şi învăţător în frunte în partidul lui... Weisz, pe cînd în partidul nostru să aştepta sosirea alegătorilor din acele comune, cari încă în preziua alegerii ne spuneau că sunt ai nostri“...

Scandal! Nu-'i sufere pămîntul, păcătoşi de ei!

TRIBUNA“

dela 15 Februarie scrie printre altele:

(*) Candidatul partidului naţional român, Dr. Valerie Braniște, a căzut în cercul de alegere al Bocşeii Unul dintre cele mai româneşti cercuri trimite în dietă pe ovreiul Weiss Iulian.

E uimitor, deosebirea mare de voturi date celor doi candidaţi. Candidatul român abia a întrunit mia de voturi, pe cînd ovreiul a trecut de 1500 voturi. O aşa schimbare bruscă, rar s'a pomenit. Iar' în primăvara anului 1906 dl Brediceanu era cît pe colo să aibe cu o mie de voturi el mai mult decît ovreiul!

Nici vorbă: blăstămăţiile au fost acum mult mai mari şi vremea mai rea. Totuşi, trebue să mărturisim, că e un semn de tristă stare cînd într'o vreme atît de scurtă să ajunge la atîta decadenţă!

Am înţelege într'un singur caz căderea candidatului român: cînd în urma teroarei sălbatice, peste tot n'ar fi venit oamenii la vot. Că s'au găsit însă un număr atît de mare, cari au venit să dee votul pentru Weiss, asta e un semn ruşinos al slăbirii sentimentului naţional!

Mai este însă ceva la mijloc: lipsa de organizare. Toată afacerea a fost lăsată în sarcina celor locali, aşa zicînd deputaţilor din Lugoj. S'a crezut că printr'o plimbare a candidatului prin cerc să poate cîştiga lupta. Măcar că s'a ştiut din vreme, că guvernul face chestie de ambiţ să cucerească cercul, ai nostri nu şi-au strîns puterile!

Infrîngerea dela Bocşa va fi convins acum şi pe cei mai lezne crezători, că numai cu vorbirile din Dietă nu să ţine cald poporul, ci domnii deputaţi să poftească a merge la sate. Pare că ne-am prea încrezut cu toţii, pare că prea să cheltueşte preocuparea aranjind lucruri noui în Budapesta, pe cînd la sate, iată, s'a pierdut teren, s'a pierdut o cetate tare.

E şi revoltător să te gîndeşti la îndrăzneala ovreiului Weiss: să candideze în cerc curat românesc contra unui român susţinut de partidul naţional! Ce i-s'ar fi întîmplat unui ovreiu care ar fi mers în sate curate ungureşti împotriva unui ungur neaoş, de credinţa kossuthistă? E, prin urmare, revoltătoare şi ruşinea ce am păţit!

De vină sunt însă şi cărturarii de pe sate. Ii vom şi ţintuì de stîlpul ruşinei pe toţi cîţi s'au dovedit nemernici

*

Iar' în numărul dela 17 Febr. tot „Tribuna“ scrie:

Judecînd după descrierile trimisului nostru special, alegerea dela Bocşa a fost nu o simplă înfrîngere electorală, ci adevărat dezastru (cădere zdrobitoare), în mersul politicei noastre activiste.

Să poate o necunoştinţă de sine mai mare? Să face interpelare în dietă şi în foi, o agitaţie dintre cele mai mari împotriva abuzurilor ce să prevesteşte. Să alarmează străinătatea, să lucrează ca marile ziare europene să-'şi trimită oamenii de încredere la alegerea din Bocşa. Cu un cuvînt să prevestea o alegere care era menită să dovedească fie hărnicia noastră, fie abuzuri mişeleşti din partea administraţiei.

Cînd colo ce s'a întîmplat? O adevărată debandadă! Alegătorii români au venit cum a dat Dumnezeu şi norocul. Nici macar un tren separat nu s'a luat, ca grosul alegătorilor să vină împreună, dînd proba unei ţineri la olaltă, iar' nu cum s'a întîmplat: răsleţi, timizi şi în stare de a fi prinşi în partida contrară.

Ne putem aştepta apoi, şi obştea română s'a şi aşteptat, să vedem în fruntea mîndrelor noastre cete de ţărani, cel puţin pe deputaţii tineri (şi abia despre unul doi să poate zice că e mai bătrîn). A fost însă lăsat să conducă alegerea singur deputatul Brediceanu, care ori-cît de isteţ este, să putea prevedea că nu o să poată ţine pept cu puterea de stat, cu banii mulţi şi întreaga desfăşurare de forţă guvernamentală)! Ceilalţi nu s'au deranjat deloc să meargă la faţa locului (afară doar' de Dr. G. Popovici), nici macar ca privitori, cu atît mai puţin au obosit să meargă pe sate!.. Numai aşa să şi poate explica faptul, că au fost sate întregi cari au trecut în tabăra ovreiului, şi altele cari n'au venit deloc să voteze!

O alegere mai ruşinoasă, n'a fost nicăiri între Români.

Trădătorii

Lista căpeteniilor vînzătorilor, ni-o dă tot »Tribuna« în următoarele. Ne-au vîndut trecînd în tabăra Jidovului:

Popa Stoian din Valeapai, care s'a îmbrăcat ţărăneşte pentru a nu fi cunoscut. — Un ţăran l'a văzut la secţia I. la vot, şi i-a strigat: »Cie cunosc părincie, baş că esci cu clăbăţoniu pe urechi, ţ-o plăcì ăl dje sus, după fapcele tiele!« L'a tradat barba roşie pe acest Iuda.

Dascălul Crăiniceanu din Valeapai. Aceşti doi au trecut la duşman întreagă comuna.

Popa din Dulău, Nistor Damşa, ne-a vîndut de-asemenea, trecînd cu întreg poporul în tabăra inimică, căci de el singur nu era nici o pagubă.

Invăţătorul Popovici din Barbosa, de asemenea.

Popa Călţun din Valea-mare, s'a dat şi el necuratului, de el să aibă parte! Nici de acest nenorocit nu era nici o pagubă, dacă ne lăsa sătenii pe partea noastră şi cugetul curat.

Popa Aldan din Vermeş, încă ne-a vîndut.

Ruşine lor! Ruşine şi blăstăm acestor vînduţi, pe care-'i ştergem din cartea neamului.

„LUPTA“

dela 17 Febr. scrie:

Noi nu ne vom încerca să ne acoperim greşelile cu — recriminări (căutînd că cela ori cela e e de vină). E prea ieftin. Vom constata că *ni s'a dat o palmă. Am vrednicit'o!*

Vine un ovreu şi candidează într'un cerc curat românesc. Şi îşi află 1.500 de oameni, cari îl doresc pe el, — împotriva celor 1.000, cari doresc pe românul Dr. Braniște. Nu învinuim administraţia Ea şi-a făcut — datoria — ca pretutindeni, ca totdeuna! A călcat în picioare legea şi omenia. Ca pretutindeni, ca totdeuna. Nici n'am aşteptat altceva dela administraţta lui — Andrássy. Ea e datoare să comită fără-de-legi.

Dar să ne învinuim înşine. Suntem slabi. S'a dovedit. Iar' dovada asta va da putere contrarilor, — guvernului.

Dar' să nu facem recriminări la adresa persoanelor. Să vorbim în general. *In cercul Bogşei s'a lucrat puţin.* N'a fost organizaţie N'a fost sistem. A fost în schimb o luptă între fraţi, pe chestii personale şi de interes. Nu vom vorbì de Burdia şi Ionescii lui, cu românismul lor rînced. Am pierde timpul înzădar. Ei şi-au făcut idol din burtalitatea lor; — — închine-se deci stomahului.

Dar' ne vin ştiri că *preoţii* juraţi ai poporului şi ai fericirii lui, învăţători cari numai acum ne cereau, nouă, neamului, urcarea salarelor, îmbunătăţirea sorţii lor, — au dat mâna cu potrivnicii, tăvălindu-se fără teamă în mocirla ruşinei. Ce să fi aşteptat dela turma lor?

Noi ce să zicem? Am cercat destul de fără cruţare pe aceşti părăsiţi, dar' aşa să vede că nu prinde. Suntem siliţi să tăcem noi, ca nu cumva să se mărească înstrăinarea ce să arată între turmă şi păstori sufleteşti, în urma acestor vînzări sistematice din partea multor preoţi. Nu putem să luăm răspunderea pentru cele ce să vor naşte din păcătoşenia lor.

Noi vom stărui pentru organizarea grabnică a cercurilor. Vom stărui pentru crearea unui sistem, a unei organizaţii electorale. Iar' alegerea de la Bocşa o să ne fie mărăsîn pentru viitor. Vom învăţa, cel puţin, să ne micşorăm pierderea.

Corespondenţă

Din Şibot.

Dle Redactor! Biserica gr.-or. rom. din Şibot, care pe din lăuntru e frumos împodobită, cu un iconostas strălucit, în înfăţişarea ei din afară are încă trebuinţă de ridicarea turnului, care a fost zidit să vede numai provizor. Poporul nostru credincios, face acum pregătiri pentru înălţarea unui turn nou la biserică, pentru ca şi înfăţişarea ei din afară să fie potrivită. In scopul acesta s'a dat în 26 Dec. a. tr. o petrecere în Şibot, al cărei venit curat să fie dăruit bisericii în scopul ridicării noului turn. Petrecerea a fost bine cercetată şi cu prilegiul ei s'au făcut şi contribuiri după putinţă din partea celor ce au luat parte. Iată cine şi cît a contribuit: Filon Nicoară, înv. Vinerea 3 cor., Aron Balomiri, preot Balomir 2 cor., Ioan Şara, preot gr.-cath. Vinţul-de-jos 5 cor., Avram Cristea, econ. Balomir 1 cor., Ioan Armean, preot Homorod 2 cor., George Stirc, oficial Orăştie 1 cor., Petru Rosca, cand. de not. Alba-Iulia 2 cor., Nicolau Botean, înv. Geoagiu 1 cor. 20 fil., Traian Herlea Vinerea 2 cor., Serafin Trif, jurist Băcăinţ 1 cor., Fam. Todor Herlea, not. Vinerea 3 cor., Traian Lupea, înv. Cugir 2 cor., Simion Oltean, com. Cugir 3 cor., Const. Oancea, preot Ciora 3 cor., Sofia Doroga Pricaz 2 cor., Ioan Adam, com. Balomir 2 cor., Nicolae Muntean, econ. Balomir 2 cor,, Nicolau Muntean Balomir 1 cor., Avram Popa Balomir 3 cor., Ioan Adam Balomir 90 fil., Ioan Cristea Balomir 2 cor., Ioan Vlaic Binţinţi 1 cor., Dumitru Ivăscoiu Pricaz 1 cor., Salomia Ivăscoiu Pricaz 1 cor., Maria Lazar Pricaz 2 cor. 40 fil., Sofia Marin Pricaz 2 cor., Mihailă Frâncu Sărăcsău 2 cor., Vasile Henţa, preot Sărăcsău 4 cor., Nistor Bădălău Orăştie 1 cor., Dumitru Doroga Pricaz 1 cor., Emil Macsim, notar Cârna 5 cor., Ioan Herlea Vinerea 1 cor., Ioan Muntean, înv. Cugir 2 cor., 50 fil., N. Bratu Cugir 2 cor. 50 fil., Iosif Indreş, com, Băcăinţi 1 cor.

Din Şibot:

L. Friedman, not. 5 cor., Traian Balomiri, subst. de not. 1 cor. 40 fil., Nicolau Muntean, preot gr.-c. 2 cor., Achim Gornic, econ. 1 cor., Ioan Codea, l. Sim., ec. 2 cor., Sofia Vasile Miclea, ec. 1 cor., Victor Mari, ec. 1 cor., Ioan Radu, ec. 1 cor., Const. Viorel, comerc. 4 cor., Iosif Zaharie, ec. 2 cor., Maria N. 1 cor., Simeon Săcărea, preot 3 cor., Nicolae Vulc, ec. 1 cor., Ioan Rotar, ec. 1 cor., Simeon Secărea, jun. com. 3 cor., Romulus Balomiri 4 cor., Toma Petcău, jun. 1 cor., Ioan Lupu, ec. 2 cor., Elisaveta Viorel l. George ec. 1 cor., Nicolae Badulescu, ec. 1 cor., Ioan Viorel, ec. 2 cor., Nicolae Pădure, ec. 1 cor., Traian Miclea, ec. 1 cor., Irimie Todoran, ec. 2 cor., Nica Toma Padure, ec. 1 cor., Liviu I. Selmerean, ped. 2 cor., Simion Binţinţian 2 cor., Avram Suciu, ec. 2 cor., Adam Samoilă 1 cor., Nicolae Lupu, ec. 1 cor., Saveta Frâncu, ec. 1 cor., Nicolae Stanilă 1 cor.. Nicolae Viorel, primar 3 cor., N. N. 2 cor., Aron Voilă 2 cor., Ioana Cioca 1 cor., Avram Nasta 2 cor., N. Szabo, gendarm 2 cor., Avram Codea 2 cor., Nicolae Selmerean 2 cor., Ioan Selmerean, sergent 2 cor. 60 fil., Achim Armean 2 cor., Nicolae Metea 1 cor., Ananie Viorel, ec. 1 cor., Ananie Lupu, ec. 1 cor., Ambrosie Viorel, ec. 1 cor., Vasilie Miclea, ec. 2 cor., Silviu Viorel, ec. 1 cor., Ioan Marian, ec. 1 cor., 7 feciori din Binţinţi 7 cor., Avram Purdea 50 fil., Dela mai mulţi 90 fil., N. Suliman, casier c. ferate 2 cor., N. Moldovany, practic. c. ferate 2 cor., Ioó Balint, sergent 1 cor., Axente Frâncu 1 cor., N. N. 10 fil.

Venitul întreg a fost: 170 cor., spesele 90 cor. Şi aşa a rămas un venit curat de *80 cor.* pentru scopul căruia a fost închinată petrecerea: ridicarea unui nou turn la biserica noastră gr.-or. din Şibot. Primească toţi onoraţii contribuitori mulţumita noastră.

Şibot, 24 Ian. 1907.

Simeon Săcărea, paroch

NOUTĂŢI

„De-ale Carnevalului“, piesa plină de spirit scrisă de ne-întrecutul persiflator de moravuri I. L. Caragiale, va fi predată la *Orăştie* în reprezentaţia teatrală ce o arangiază tinerimea română din Orăştie în favorul *gimnaziului român din Brad*, şi al *atelierului de ţăsătorie din Orăştie*, — Sîmbătă, în 2 Martie 1907, în sala cea mare a hotelului „Transsylvania“. — Inceputul precis la 8 ore seara. Suprasolvirile să primesc cu mulţumită şi sunt a să adresa cassierului dlui Valer Orbonaş în Orăştie. Piesa va fi jucată de dnii şi dşoarele: Hortensia Cristea, Ana Stefănescu, Ioan Iancu, Adrian Cristea, Petru Manole, Ioan Jantea, Dr. Ioan Maior, Coriolan Meteş. *** ***

După teatru urmează joc.

Bilete să pot căpăta în prăvălia de modă a dlui Silvestru Oprean.

Amintiri pentru abonaţii vechi. *Mulţi dintre domnii abonaţi. neţinînd samă de aceea, că au plătit pe anul trecut întreg ori nu, ne-au trimis la începutul acestui an abonament nou, scriind că e pe 1907, deşì aveau şi oare-care restanţă pe anul trecut.*

Noi le-am scris banii trimişi precum au cerut, pe 1907, iar' pentru restanţă primesc scrisoare separată şi mandat postal nou, ca să binevoiască a o trimite şi aceea, pentru a fi contul lor în deplină ordine.

Marele concert dela Cluj, arangeat pe 3 Martie n. în favorul gimnaziului dela Brad, promite a fi bine cercetat şi măreţ. Tinerimea română din Cluj, ca şi toată inteligenţa, fac pregătiri frumoase şi stăruinţe laudabile în jurul acestui concert, ca el să fie deplin reuşit în toate privinţele. Aducem şi noi de nou aminte celor ce cetesc „Libertatea“, să-'şi facă după putinţă datorinţa faţă de acel concert, trimiţînd, cei ce nu pot lua parte, contribuiri în favorul lui.

Baritonistul N. Corfescu, care a cîntat în cîteva seri şi în teatrul din Cluj, — a cîntat acum în 2 seri, Luni şi Joi, la Arad cu trupa de acolo. Foile ungureşti din Arad îl vorbesc de bine. Ne mirăm însă că acest domn să dă pe sine tot de „prim-bariton al Operei din Bucureşti“ ceea-ce *nu* e şi n'a fost.

Aradul pentru Brad. Tinerimea română din Arad învită la concertul ce arangiază cu concursul dnei Veturia Triteanu, al dşoarelor Hortensia Raicu, Veturia Papp şi al corului teologic din Arad Duminecă, în 3 Martie n. în sala cea mare dela „Ipartestület“. Venitul curat este destinat pentru *gimnaziul din Brad.*

Ofertele marinimoase să primesc cu mulţumită şi să vor cuita pe cale ziaristică. (Adresa cassarului: Dr. Romul Veliciu, cand. de adv. Arad, strada Carolina Nr. 1/c).

Primejdia vărsărilor de ape începe să fie mare. Iarna a fost bogată în zăpadă, şi a fost tot ger până zilele astea. La 2—3 zile după Stretenia noastră timpul a început de-odată a fi moale, vînt cald de miază-zi aduce bori prea repede topitoare de ghiaţă şi zăpadă, şi aşa e teamă că în primăvara asta să avem mari vărsări de ape, cari vor strica pe cît ar fi folosit zăpada cea bogată, dacă timpul i-ar dat răgaz să se topească încet şi să se zbee în pămînt.

Vin deja ştiri de umflări a Mureşului şi a Tisei şi Dunării, cari prevestesc potopuri de ape.

Azi noapte, Joi spre Vinerri, la Orăştie a nins foarte mult, după-ce peste zi plouase.

Tîrg de tauri în Dej. In Dej, (comitatul Solnoc-Dobîka) să va ţinea în 25 Februarie expoziţie de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

tauri împreunată cu tîrg. Proprietarii ai lor douăzeci de tauri (cari vor fi mai frumoşi), vor căpăta cîte *1000 cor.* premiu.

Starea agricolă a României la sfîrşitul lunei Ianuarie a. c. Foaia poporală „Albina“ din Bucureşti, publică următoarea ştire despre starea sămănăturilor, pomilor şi vitelor:

Cu tot gerul mare ce a avut loc în toată ţara, în o bună parte a acestei luni, totuşi, mulţumită păturei de zăpadă rămasă din luna de nainte, cît şi celei ce a căzut din nou, sămănăturile să crede că nu au suferit de loc.

Pomii roditori mai plăpînzi, ca persecul, caisul, migdalul, prunul, nucul, etc., unii arbori din pădure şi din cei ornamentali (de podoabă) au crăpat de ger în foarte multe părţi. Să crede deasemenea că vor fi suferit şi viile care n'au fost îngropate.

Timpul moinos din zilele din urmă ale lunei Ianuarie şi ninsoarea dela 2, 3 şi 4 Februarie, asigură şi mai bine sămănăturile de toamnă.

Vitele, mari şi mici, deşi ţinute la adăposturi, avînd pretutindeni nutreţuri din belşug, au suferit mult de gerul mare din aceste zile.

In toată ţara au fost cazuri de degerături la vite, mai ales la vitele cari să găseau pe cîmpii sau prin adăposturi neîndestulitoare.

Invitare. Producţie declamatorică-teatrală executată de poporeni, să va ţinea în 3 Martie st. n. în şcoala gr.-cat. din Demşuş. Venitul este destinat pentru cîştigarea recuizitelor şcolastice.

Grozava poveste dela Cnez (în Bănat) îşi are iar' vestea sa. Mai în vară s'a descoperit că o femee din acest sat vindea otravă tuturor femeilor cari voiau să scape cumva de bărbaţii lor, ca cum lear vinde paprică. Femeea doritoare de „libertate“ i-o punea bărbatului în mîncare şi în 2 zile era „liberă“... Lucrul s'a descoperit. Scorpia de femee vînzătoare de otrăvuri a fost aruncată în temniţă. S'au făcut desgropări în cimiterul satului şi medicii au găsit că doar' a treia parte din morţi sînt tot de cei potopiţi în acest fel! Pe mizerabila vînzătoare de otravă o aştepta pedeapsă grozavă. De groaza pedepsei ea s'a spînzurat Marţi trecută (19 Febr.,) noaptea, făcîndu-'şi funie din proboada de pe cap. Şi aşa ceva mai uşor ca ştreangul, nu o aştepta, şi încă în vederea lumii. Aşa n'a mai văzut'o nimenea.

Dar' temniţa geme încă de femei arestate, cari au primit „leacurile“ dela scorpie. Nici acelora nu le va fi uşoară roata judecăţii.

L-a zdrobit dinamitul. Lucrătorul George Cocioban, dela drumul de fer ce e să se facă din Brad până la Gura-Barza, să ducea la lucrul lui cu o sarcină de dinamit în spate. El avea adecă de lucru cu dinamitul, să spargă anumite locuri petroase, pregătind locul pentru linia ferată. Cum însă peste noapte dinamitul îngheţase, ca şi stăpînul său, el s'a gîndit că aşa nu-'l va putea folosì dacă nu-'l va înmuia o leacă. S'a băgat cu el în casă la un creştin să se încăldă şi el şi să se desgheţe puţin şi dinamita. S'a pus la foc să se desmurtă şi dinamita încă aci lîngă el pe vatră. Ci desmorţirea dinamitului i-a pricinuit amorţirea lui pe veci căci prinzînd căldură, dinamitul a explodat în casă şi pe Cocioban l'a zdrenţuit de tot.

Ciuhă. In săptămîna asta încă s'a aflat o ciuhă. Ministrul pentru trebile din lăuntru ale ţării, a dat îngăduinţă Românului Vasilie Mărginean să-'şi schimbe numele în Székely („Săcuiul“).

O, nenorocitule, ce nume frumos ţi-a mai »îngăduit« (adecă ţi-a îngăduit, că de nu, te lua de belciug!) domnu ministru să porţi, în locul frumos sunătorului Mărgineanu!..

Ciuhă între hotare — alta nu-'i poţi zice.

Avere străină în mâni româneşti. Conzistorul aradan a cumpărat zilele acestea pentru preţul de 1 milion 200 mii coroane, averea contelui Paul Szatmáry din Sîmpetrul-Sîrbesc. Averea stă din 1200 jugăre de pămînt.

După-cum cetim prin foile ungureşti, acelaşi conzistor stă în tîrgueli cu moştenitorii membrului din casa magnaţilor, Béla Vásárhelyi, cu scopul de a cumpăra şi averea ăstora din Cermei, care stă din 800 jugăre de pămînt.

Petrecerea din Brad
pentru fondul Dr. I. Hodoş.

In săptămîna trecută, anume la 30 Ianuarie (12 Febr.) s'a ţinut petrecerea gimnaziului din Brad, dată în favorul fondului *„Dr. Ios. Hodoş“*, a cărui scop este ajutorarea membrilor corpului profesoral în perfecţionare prin învăţături frumoase, scoase din excursii ştiinţifice.

Petrecerea a fost bine reuşită în toate privinţele!

La cîştigul material de *468 K 20 fil.*, au contribuit următorii:

Dr. Alexandru Mocsonyi, Birkiş K 25, Dr. P. Oprişa, dir. g., P. Rimbaş, preot, Dr. I. Popp, adv., Krasznay Oliver, ppretor, Dr. I. Baumgarten, adv., Cornel Lazar, ppresb., Pamfil Plaştea, Dr. V. Nemeş, adv., Dumitru Maniu, ospătar, Aron Roman, preot, D. Sida, Simion Miloş, înv., Macedonia cîte K 10.

Ales. Draia, cassar, Al. Teaba, preot, N. Costina, preot, G. Almăşan, preot, Dr. Török Arthur, medic, Iosif Pietsch, not., T. Magier, preot, I. Popoviciu, I. Cutean, com., Dr. Teofil Bogdan, medic, Al. Baiu, Haţeg cîte K 6.

Vas. Damian, ppresb., I. Felea, preot, N. Popescu, preot, I. Mateiu, cand. de preot, Const. Pop, ppresb., Valer Candrea, pretor, I. Impărat, măcelar, Ars. Florea, preot, Lazar Pârva, proprietar, Romul Coţoiu, comerc., Herman Berkovits, comerc., Buder Nándor, veterinar, Auer Imre, oficiant, Pavel Lazar, înv., Nagy György, apotecar, Adam Damian, contabil, I. Stanciu, comerc., I. Germân, înv. preot, Petru Bota, notar în pens., Ilie Zăna timar, Dr. Tib. Tisu, med., Dr. T. Pop, adv., Sabin Iula, înv., Dr. Vas. Fodor, adv., Oct. Săbău, preot, Terenţie Petroviciu, Radu Jantea, preot cîte 5 K.

St. Albu, prof., E. Joldea, înv., M. Stoia, înv., H. Menerer, com., L. Vraciu, contabil, I. Oncu, propr. cîte 4 K.

Bela Bele, vnot., D. Feier, propr., V. Uscat, înv., N. Bedea, vnot., Al. Kugel, comerc., Toma Roşu, învăţ. dir., I. Roth, friseur, Ed. Hajdu, otelier, Fr. Haltrich, comerc., David Aladár, comerc., I. Indreiu, preot, Pavel Mioc, vnot., Savu Stăinilă, preot, N. Popa, preot cîte 3 K.

Tr. Suciu, prof. g., I. Braun, friseur cîte 2 K 40 fil.

Petru Micluţa, preot, I. Giurgiu, preot, Vas. Giurgiu, I. Câmpean, preot, N. Florea, preot, N. Dragoş, plugar, Ursu Florea, propr., Vas. Boneu, prof., I. Rusu, preot, Lazar Lazar, înv., Achim Preda, Aron Lazar, I. Oltean, G. Jula, înv., Ida Berzan, Avram Nini, I. Bîrna, înv., Andron Bogdan, preot, Toma Neamţ, înv., N. Rusu, Const. Luţoi, Ios. Debreţeni, N. Martonffy, I. Ghişa, Avis. Feier cîte 2 K. Aurel Bradean 1 K 20 fil.

Primească mulţămită sinceră! şi încredinţarea, că obolul lor să foloseşte spre scopuri ideale.

Direcţiunea gimnazială.

Nenorocire într'o baie. În baia de aur dela Căzăneşti, s'a întîmplat o grozavă nenorocire. Lucrătorul Ilie Ianc, era însărcinat cu căratul afară al petrilor fără valoare. Pe cînd îşi îndeplinea lucrul, s'a deslipit o peatră mare de pe boltitura băii, i-a căzut drept în cap şi l'a omorît numai decît.

Cu un birtaş mai puţin. Cîrcimarul Steiner Ferencz dela Piski, s'a puşcat Luni dimineaţa în pivniţă. La 5 oare dimineaţa în aceeaşi zi, a deschis puţicul şi, ca de obiceiu, şi-a servit oaspeţii, nu mult după aceea a mers în pivniţă, unde s'a împuşcat şi a şi murit îndată. Pricina, pentru care şi-a pus capăt vieţii, ci-că nu să ştie.

Falsificări de cambii. Lampl, întreprinzător în Mureş-Ludoş, parte singur, parte sub firma „Noti et Lampl“, de timp de 3 ani, ori şi mai bine, a început a falsifica cambii. Falsificările au ajuns la sumă de 140.000 cor. la băncile din Ardeal. In zilele trecute s'au descoperit falsificările, iar' Lampl a pierit!..

Adunarea generală a meseriaşilor din Blaj. »Unirea« din Blaj, scrie: Duminecă în 10 Februarie şi-a ţinut Societatea meseriaşilor din Blaj, a patra adunare generală dela înfiinţarea ei. Adunarea a fost foarte bine cercetată, şi a decurs în cea mai bună ordine. Din raportul comitetului am constatat cu plăcere, că Societatea meseriaşilor face spor în toate direcţiunile. Aranjează conferinţe, reprezentaţiuni teatrale; ajutoră meseriaşii şi ucenicii meseriaşi; are un local potrivit, cu bibliotecă, sală de lectură. Membrii să înmulţesc an de an. Averea Societăţii ne prezintă cu 31 Decemvrie 1906 un saldo de 1669 cor. 71 fileri.

O mică lămurire
pentru dl procuror Szölösy din Cluj şi pentru alţii prea lesne crezători.

In numărul 26 din ăst-an al „Gazetei Transilvaniei“, domnul Sever Dan raportează despre procesul de pressă al „Orizontului“. In raport să spune că în vorbirea de acuză ce ar fi ţinut'o procurorul Szölösy, între alte năzdrăvănii, ar fi zis şi aceea că: „Vor pune capăt lăudăroşiei martirilor ca *Ioanovici*, care-şi bate piептul spre cei de acasă, iar' în Segedin *cerşeşte mila Ungurilor blînzi, care l'au primit cu drag în sînul lor.*“

Şi domnul Dan zice că: „Nu ştiu ce vreau să zică aste vorbe.“

Bine. Dar' nici eu nu ştiu.

Dacă însă — zic, „dacă“ — domnul procuror Szölösy a aflat de bine ca să se acaţe şi de mine în firul pertractării unui proces cu care eu nu stau în legătură, a făcut'o foarte rău, căci putea să se *acaţe* de alte lucruri mai stabile.

Şi iarăşi dacă domnul procuror aşa a vorbit despre omul ce subscrie aceste şire, atunci a spus cea mai *neruşinată minciună*, pe care o poate spune cineva, ţinînd cont că acel cineva mai e şi procuror.

Timp de un an cît am stat în Seghedin, n'am cerşit mila conaţionalilor mei, decum *cea a ungurilor „blînzi“*. Nu, pentrucă foaia pe care am servit'o, „Libertatea“, nu m'a lăsat părăsit, ci m'a ajutorat după puterile ei şi n'am ajuns să cerşesc „mila“ ungurilor.

Nu zic, am avut de „colegi“ unguri buni, cu cari am putut sta de vorbă, povestind chestii serioase, dar că eu aş fi *cerşit milă* ungurilor blînzi, e o *minciună* sfruntată.

Domnului procuror Szölösy, i-aş putea pune la dispoziţie însă scrisori, prin care unguri „eroi de dueluri“ recunosc că eu i-am liferat acasă *pe spesele* mele!

Cred că atunci cînd împrumuţi cuiva bani nu tu cerşeşti.

Şi ţin să declar acì, că dacă cele scrise de „Gazeta“ sunt adevărate şi domnul procuror aşa a vorbit şi susţine aceea ce a vorbit, atunci *Dsa e unul dintre cei mai de rînd calumniatori*, cîtă vremenu documentează aceea ce a zis.

La titlul de „martir“, ce mi-'l împarte şi mie domnul procuror în mod grătuit, nu reflectez. Păstreze-'l pentru sine.

Eu cu micile mele puteri îmi fac numai datorinţa în presa noastră, şi cîtă vreme pot să o fac, mă simt mulţumit şi împăcat cu mine însumi şi cu mare parte a cunoscuţilor mei, — *nu însă şi cu feliul de gîndire şi cu minciunile domnului Szölössy.*

Iuliu V. Ioanovici.

POSTA REDACŢIEI

Dlui *C. P. Loco.* De un astfel de fleac de om şi de scrisele lui într'un fleac de foaie cetită în nici 100 de exemplare, nu ne ocupăm. Aceea în timpul din urmă e foaie — umoristică. Dar' vom spune noi nişte fabule — înţelegi mă rog, că fabulele sunt poveşti cu animale — în care să va potrivì şi chipul acestui măscărici ridicol.

I. Pintea I. Todor. Banii ţi-s'au pus în contul anului trecut. Trimite dară şi pe ăst-an, ca să nu oprim.

T. Haţ. Caransebeş. Trimite aceea ce vrei să publici şi numai atunci îţi vom putea spune preţul.

Moise M. pr. Alm. Ca să fii plătit pe anul întreg, mai trebue să trimiţi 3 cor.

I. St. Lăţunaş. Trimite bani şi apoi capeţi cartea.

Dlui *G. P. Drăuţ.* Trimite pentru „F. I.“ din 1906 1 cor. 30 fil. şi pentru Tovărăşia 3 coroane şi atunci ţi-le vom expeda cum le ceri. Fără bani nu trimitem.

V. Ugilă. S. Aceea ce scrii dta, primim bucuros. „Tovărăşia“ nu ai căpătat'o de aceea că nu a apărut în rîndul trecut. O capeţi acum.

Dela „Tovărăşia Agricolă“
Din Sebeşul-săsesc.

— AVIZ —

Sebeş, 7/20 Febr. 1907.

Mi-a venit la cunoştinţă, că răuvoitorii însoţirei *„Tovărăşia Agricolă“* din Sebeşul-săsesc, înfiinţată pentru promovarea intereselor economice a poporaţiunei române, prin agenţi de altcum destul de descreditaţi înaintea publicului, cutreeră satele din jur şi răspîndesc între oameni hule la adresa Insoţirei şi a persoanelor grupate în jurul ei.

Deşi atît trimiţătorii cît şi agenţii din cestiune, n'au nici o valoare morală înaintea publicului, carele îi cunoaşte destul de bine şi ştie, că motivul zvîrcolirilor lor este ura şi răzbunarea; — totuşi ca nu cumva cineva să se lase amăgit de vorbele lor, şi spre liniştirea publicului, declar, că toate defaimările răsfirate contra Insoţirei noastre, sunt hule şi minciuni, purcese din răutate şi interes personal, carele înaintea lor valorează mai mult decît binele şi interesul poporului.

Cine voeşte să aibă ştiri acurate despre Insoţirea noastră, nu asculte de vorbele şi minciunile de pe stradă şi răspîndite de răuvoitori, ci va poftì în localul Insoţirei, unde din documentele şi registrele, cari stau la vedere ori-şicui, să poate încredinţa, că Insoţirea e pusă pe *baze bune* înaintează şi lucră cinstit — fără a hulì nici pe hulitorii săi, — ci numai pentru binele şi înaintarea economică a poporaţiunei noastre.

Sergiu Medean,
ppresbiter şi directorul Insoţirei,

Oleiul de peşte comun

are miros şi gust aşa de greţos şi e aşa de greu de mistuit, încît adeseori nici vorbă să fie folosit pentru copii şi pacienţi delicaţi. Puterea înaltă nutritoare şi vindecătoare, pe care o are oleiul de peşte, e accesibilă azi ori şi cui, căci în forma de Emulziune Scott e oleiul de peşte liber de proprietăţile sale respingătoare. Emulziunea Scott e foarte gustoasă, uşoară de mistuit şi de 3 ori mai cu efect decît oleiul de peşte obicinuită. Emulziunea Scott nu produce nici cea mai mică perturbaţiune şi exercită totdeauna ifluinţă evident favorabilă.

Cu provocare la „Libertatea“ şi trimiţînd înainte **75 bani** în marce postale să trimit **franco** sticle de probă dela

Dr. Budai Emil
„Stadtapotheke“
Budapest, IV. Váczi u. 34/50.

Preţul **sticlei originale 2 coroane 50 bani.** Să capătă în toate farmaciile. 13—28

CONVOCARE.

Subscrişii membri fondatori Vă aducem la cunoştinţă, că **adunarea generală a înfiinţăndei bănci din Ilia-Murăşană** (Maros-Illye) va fi ţinută în **3 Martie st. n. a. c., la 2 ore p. m.** în cancelaria dlui adv. Dr. Stefan Rozvan, la care sunteţi rugaţi a lua parte toţi acţionarii.

Totodată vă rugăm a solvì până atunci şi restul de 20% conform prospectului şi legii comerciale, cu atît mai vîrtos, fiindcă acţiunile proiectate suntdeja sub scrise. 1—3

Ilia-Murăşană (Maros-Illye), în 2 Februarie st. n. 1907.

Cu stimă:

Dr. Eugen Rozvan, advocat
Emanuil Şuiaga, preot
Aron Ungur, proprietar
Ioan Juga, proprietar
George Oprea, protopop
Dr. Stefan Rozvan, advocat
Iosif Criste, proprietar
Miron Oprean, preot
Nicolae Juga, proprietar.

1—4 (27)

Învăţăcel de prăvălie

să primeşte numai decît în prăvălia mixtă a subscrisului.

Să aibă barem 2—3 clase gimnaziale ori reale şi ceva cunoştinţă de limbi.

Tot acì să găsesc încă

Calendare pe 1907.

IOAN ROB,
comerciant în Orăştie.
1—3 (36) (Piaţa poliţiei).

Candidat de advocat

află imediată aplicare în cancelaria adv. a subscrisului.

Dr. Ioan Margita,
2 *advocat, Geoagiu (Algyógy.)*

O calfă de păpucar să primeşte numai decît în lucrătoarea subscrisului: **George Bájia**, m. pantofar în Poiana.

(Pojána, Szeben m.)

5—6 (12)

Pentru Oieri (pěcurari.)

La subscrisul să află de vînzare 20—30 cară de fîn foarte bun. Loc larg şi potrivit. Pe timpul fătatului, loc de adăpostire pentru 60—100 oi. — Păşune bună, până la Bunavestire sau şi până la Sîngiorgiu 23 April v.

Sântă Măria de piatră (Tîrgul Cucului) comit. Hunedoarei p. u. P. Kalán.

Petru Popovici,
preot.
2—2 (24)

Dame, domni, indivizi de ori-ce stare socială, cari doresc a să ocupa acasă la ei cu agentură de întreprinderi pe lîngă un onorariu şi plată fixă. Venitul anual ce rezultă dela aceasta ocupaţie laterală împreunată cu cel mai mic obligămînt este 1200 koroane, ce să poate ridica treptat până la ori-ce sumă. Alăturînd o marcă postală de 10 fileri, dă informaţiuni administraţia foii:

„Tîrg de Imobile“
2—3 (25) **în Orăştie** (Szászváros).

„JIANA“, institut de credit şi economii, societate pe acţii
în Petroşeni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Raportul direcţiunii cătră adunarea generală.

Onorată adunare generală!

Vă prezentăm al III-a raport al direcţiunii noastre, din care Vă veţi putea convinge, că institutul nostru precum în trecut aşa şi în anul 1906 a făcut un progres destul de îmbucurător, ceea-ce să poate vedea din datele următoare:

I. Depunerile:

Cu finea an. 1905 erau la institut	99	depuneri în suma de C.	54214·54
In cursul an 1906 s'au mai făcut	87	„ „ „ „ „	90669.63
Deci starea totală a fost de	186	„ „ „ „ „	144884.17
Din acestea s'au ridicat	37	„ „ „ „ „	36140·19
Rămînând starea cu 31 Dec. 1906	149	„ „ „ „ „	108743·98

Cu C. 54529·44 mai mult decît în anul precedent.

II. Escompt de cambii:

Starea portof. cu finea an. 1905 era	1498	cambii în valoare de C.	261881·—
In cursul an. s'au mai escomptat	3947	„ „ „ „ „	671395·—
Starea totală a portofoliului a fost prin urmare de	5445	„ „ „ „ „	933276·—
Din acestea s'au rescum. decusul a.	3895	„ „ „ „ „	671065·—
rămînînd stare portofoliulu cu finea anului 1906 de . . .	1550	„ „ „ „ „	262211.—

III. Credite cambiale cu acoperire hipotecară:

In decursul anului sa acordat	30	împrum. în sumă de C.	35790·—
Din aceste s'a răspl. în parte şi total	1	„ „ „ „ „	1850·—
remînînd starea cu 31 Dec. 1906	29	„ „ „ „ „	33940.—

IV. Imprumuturi hipotecare:

Imprumuturile pe hipotecă au stat la finea an. 1905 din	59	oblig, în sumă de C.	33180·—
In cursul anului s'au achitat în parte şi total , ...	3	„ „ „ „ „	2050.—
şi-au rămas cu 31 Decembre . .	56	„ „ „ „ „	31130·—

o reducere de 2050 cor. faţă de anul precedent.

V. Reescompt.

Cu finea an 1905 au fost reescomp.	759	cambii în val. de C.	167656.—
In decursul anului s'au mai reesc.	2393	„ „ „ „ „	501700·—
Deci starea totală a fost . . .	3152	„ „ „ „ „	669356·—
In cursul anului s'au achitat . .	2412	„ „ „ „ „	528698.—
şi au rămas cu 31 Decembre . .	740	„ „ „ „ „	140658·—

mai puţin cu C. 26698 ca anul trecut.

VI. Mişcarea cassei:

Starea cu 31 Decembre 1605	C	2.650·30
In cursul anului au întrat	„	1,311.708·43
Total	C	1,314.358·73
Au eşit în anul 1906	„	1,311.503·81
Starea la 31 Decembre 1906	C	2.854·92

VII. Contul Profit şi Perderi.

Intrate	C	31.963·66
Eşite	„	21.772·63
Cîştig curat	C	10.191·03

Relativ la împărţirea acestui profit ne luăm voie a Vă face următoarea propunere:

Să se dee acţionarilor dividendă 5% după capitalul de coroane 60.000	C	3000·—
Din restul de	C	7.191·03

să se dee 20% fondului de rez.	C 1438·20	
7% tantiemă direcț.	„ 503·37	
3% „ com. de suprav.	„ 215·73	
2% „ funcționarilor	„ 143·82	
2% „ directorului ex.	„ 143·82	
2% fondului de pens.	„ 143·82	
3% ptru scopuri cult.	„ 215·73	
2% „ fond. spec. de rez.	„ 143·82	2.948·31
Din suma de		C 4242·82
să se dee 1% supradiv. acționarilor	C 600·—	
remunerațiune directorului exec.	„ 200·—	
„ comptabilului	„ 100·—	
„ servitorului	„ 30·—	
supradotație fondului de rezervă	„ 2700·—	
„ fond. special de rez.	„ 218·34	
„ fond. de binefaceri	„ 34·27	3.882·61
Restul de		C 360·11

să se treacă în profitul anului curent.
Fondul de rezervă s'a ridicat la suma de C. 12.164·20

Propunere.

Pentru distribuirea cuotei de binefacere de C. 250·—

1. Scoalei gr.-or. Petroșeni . . . C. 50·—
2. Bisericei gr.-cat. Lupeni . . . „ 50·—
3. Gimnaziului din Brad . . . . „ 40·—
4. Mesei universitarilor din Cluj . „ 20·—
5. La dispoziția directorului exec. „ 90·—

Total 250·—

Primită fiind aceasta propunere Vă rugăm a decide ca dividenda să se poată ridica imediat după adunarea generală.

In legătură cu acest raport avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că împlinindu-se 3 ani dela alegerea primei direcțiuni conform §-ului 40 din statute, ve-ți bine-voi a alege din nou direcțiunea întreagă.

Dl Isidor Saturn a abzis de membru în comitetul de supraveghere, bine-voiți deci a întregi și această vacanță.

Cu aceasta terminînd raportul nostru, ne luăm voie a Vă ruga ca ascultînd și raportul comitetului de supraveghere să bine-voiți:

1. A aproba bilanțul, a lua spre știre acest raport și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutorul pe anul 1906;

2. A primi propunerea pentru împărțirea profitutului curat;

3. A decide asupra celorlalte obiecte cuprinse în convocator.

Petroșeni, la 22 Ianuarie 1907.

Avram Stanca m. p. președinte. **Stefan Radic** m. p. director executiv.

Convocare.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii »JIANA«, societate pe acții în Petroșeni, să învită cu onoare la

a III-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în 5 Martie n. 1907. la 10 ore a. m. în localul institutului.

OBIECTELE VOR FI:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte și designarea alor doi notari, doi scutinători și doi verificatori
2. Constatarea presenților și a voturilor, cari le reprezintă.
3. Raportul direcțiunii, bilanțului anului 1906 și raportul comitetului de supraveghiere, deciderea asupra lor și asupra distribuirii profitului curat.
4. Alegerea direcțiunii.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.
6. Ficsarea prețului marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
7. Eventuale propuneri făcute conform statutelor.

Domnii acționari cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențat sunt rugați a-și depune acțiile și eventual documentul de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de ținerea adunării la cassa institutului, sau la institutul »Hățiegana« în Hațeg.

In cas că adunarea aceasta generală nu ar putea lua concluse valide, lipsind voturile recerute, convocăm acuma a doua adunare generală pe 12 Martie st. n. a. c. la 10 ore a. m. conform §-ului 32 alineatul 3 din statute.

Petroșeni, la 22 Ianuarie 1907. *Direcțiunea.*

Contul bilanțului.

Active.

Numărar în cassă		2854·92
Imprumut-Escompt	262211·—	
Impr. pe cambii cu acop. hipot.	33940·—	296151·—
Imprumut-Hipotecar		31130·—
Acțiuni străine		1200·—
Mobiliar	1127·—	
amortizare 10%	113·—	1014·—
Interese de reescompt anticipate		1405·24
		333755·16

Pasive.

Capital social	60000·—
Fond de rezervă	~~8026·—~~
Fond special de rezervă	137·84
Fond de penziune	143·35
Scopuri filantr. neridicate	3·—
Depuneri spre fructificare	108743·98
Reescompt	140658·—
Depozite	944·45
Dividendă neridicată	318·60
Interese transitoare	4588·91
Profit curat	10191·03
	333755·16

Contul Profitului și al Perderilor.

Eșite.

Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	4339·12	
pentru reescompt	9337·28	
pentru fondul de rezervă	304·—	
pentru fondul de pensiune	5·51	13985·91
Spese:		
salare	2664·66	
chirie	600·—	
spese curente	682.58	
porto postal	142·17	
marce de prezență	762·88	4852·29
Contribuțiune:		
directă	2267·76	
după interesele dela depuneri	433·91	2701·67
competință de timbru		119·76
amortizare din mobiliar		113·—
PROFIT CURAT		10191·03
		31963·66

Venite.

Profit transpus din anul trecut		751·55
Interese		
dela cambii de bancă	23434·64	
dela împrumut hipotecar	2715·47	
de întîrziere a acționarilor	11·62	26161·73
Proviziuni		5050·38
		31963·66

Petroșeni, la 31 Decembre 1906.

Stefan Radic m. p., director executiv. **Traian Rațiu** m. p., prim-comptabil.

DIRECȚIUNEA:

Avram Stanca m. p. președinte. **Dr. Iacob Radu** m. p. **Vasiliu Socol** m. p.
Ioan Bora m. p. **Dumitru Lucaciu** m. p. **Atanasiu P. Bologa** m. p. **Simeon Suciu** m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am esaminat conturile prezente și le-a aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele purtate în bună regulă.

Petroșeni, la 26 Ianuarie 1907.

Nicolau Zugrav m p, președinte, **Aurelu Eliu** m p, **Ioan Dima** m p, **Ioan Opriș** m p,

Raportul comitetului de supraveghere.

Avem onoare a raporta, că esaminînd subsemnatul comitet bilanțul, contul profitului și al perderilor pe anul 1606, a institutului de credit și economii „Jiana“ am aflat singuraticile posiții în consonanță numerică cu cărțile principale și cu estrasele din cărțile auxiliare — purtate toate esact.

Referitor la împărțirea profitului curat de cor. 10191.03 fil. ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Vă rugăm în fine ca aprobînd bilanțul pe anul 1906 să dați atît direcțiunii cît și comitetului de supraveghiere absolutor pentru gestiunea anului 1906.

Petroșeni, la 26 Ianuarie 1907.

Nicolau Zugrav, m. p. *Aureliu Eliu, m. p.* *Ion Dima, jun. m. p.* *Ioan Opriș m. p.*
președinte.

„VICTORIA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »VICTORIA« prin aceasta să învită conform §-ului 17 din statute la

a XIX-a adunare generală ordinară

care să va ținea în Arad, la **24 Februarie 1907** st. n. **la 10 ore înainte de ameazi,** în localitățile institutului (Calea Archiducele Iosif Nr. 2.)

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirei profitului curat.
3. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe a. 1907
4. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari doresc a paritcipa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenți, în sensul §-ului 22 din statute, sunt rugați a-și însinua la direcțiune dreptul lor de participare lă adunarea generală și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 14 Februarie 1907. **Direcțiunea institutului.**

Contul bilanțului.

Activa.

Cassa în numărar		92796·90
Bon în Giro-Conto și la alte bănci		68747·62
Cambii		8445213·34
Imprumuturi hipotecare		1428177·—
Avansuri pe efecte		36665·—
Efecte publice	596400·—	
Acții dela diverse bănci	49850·—	646250·40
Credite de cont-curent		65658·16
Casa institutului și alte realități		186966·16
Mobiliar	5617·82	
după amortizare	561·78	5056·04
Diverse conturi debitoare		13322·93
Interese transitoare restante		6388·20
		10995241·59

Pasiva.

Capital soc.: 6000 buc. acții à Cor. 200.—		1200000·—
Fond de reservă	841154.47	
Fond special de rezervă	15000·—	856154·47
Fond de penziuni		97475·—
Depuneri spre fructificare		5574798·02
Deposite de cassă		41831·59
Dividendă neridicată		2100·—
Reescont		2611657·10
Contribuție după inter. depunerilor		114718·60
Interese transitoare anticipate		114718·—
Diverse conturi creditoare		3789·26
Profit transpus din 1905	8482·30	
Profit net	171757·11	180236·41
		10995241·59

Contul Profitului și Perderilor.

Debit.

Interese pt. depuneri spre fructificare		246010·45
Spese:		
Salare		48180·—
Banii de cvartir		6975·—
Imprimate, diverse plăți spese de birou		29035·49
Porto		8290·59
Chirie		3000·—
Marce de prezență		3600·—
Contribuție directă	38283.53	
10% dare la depuneri	24598·26	62881·79
Competință de timbru		1844·48
Amortizare din mobiliar		561·78
Profit transpus din 1905	8482·30	
Profit net	171757·11	189239·41
		582618·99

Credit.

Venit transpus din anul trecut		8482·30
Interese:		
dela cambii	409981·28	
„ împrumuturi hipotec.	102955·98	
„ avansuri pe efecte	3901·47	
„ efecte publice	22349·61	
„ cont-curent	3311·50	542489·84
Chirie și alte arînzi		10833·45
Proviziuni și alte venite		20813·40
		582618·99

Arad, la 31 Dec. 1906.

Dr. Nicolae Oncu m. m., director executiv. **Sava Raicu** m. p., secretar. **Ioan Moldovan** m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Mihaiu Veliciu m. p., președ.

Rom. R. Clorogariu vice-președinte. **Vas. Mangra** m. p. **Petru Truția** m. p. **Dr. A. Demian** m. p.
G. Popovicîu m. p. **Traian Vătian** m. p. **Dr. Nic. Claclan** m. p.

COMITETUL DE SUPRAVECHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghieje am esaminat couturile prezente și le-am aflat în conso. nanță cu registrele institutului.

Nicolae Marcu m. p. **Dr. C. Ardelean** m. p. **George Feier** m. p. președinte. **Dr. Sever Ispravnic** m. p. **Axente Secula** m. p.

Onorată adunare generală! Pe baza §-lui 195 a legii comerciale, precum și a statutelor institutului nostru ne luăm voie a Vă prezenta în următoarele raporttul nostru despre anul de gestiune 1906-

In decursul anului 1906 am ținut mai multe ședințe, am scontrat toate afacerile și am aflat ordine și punctualitate la institut.

Cnstatăm, că averea activă și pasivă luată în cilanț corespunde adevărului.

Bilanțul anului de gestiune 1906 prezențat din partea direcțiunei precum și contul profit și perdere, asemenea și estrasele. — confrontîndu-le cu registrele principale și aussiliare — bine conduse -- întru toate le-am aflat exacte.

Drept-ce propunerea direcțiunii referiritoare la distribuirea venitului net din a. 1906 de C. 180,239·41 împreună cu celelalte propuneri le primim și le recomandăm spre primire și Onoratei aduuări generale.

După toate acestea rugăm Onorata adunare generală, ca pe anul de gestiune 1906 să binevoiască a ne da atîta nouă cît și direcțiunei absolutorul. — Arad, la 14 Februarie 1907.

Nicolau Marcu m, p, **Dr. C. Ardelean** m. p. **George Feier** m. p. prezident. **Dr. Sever Ispravnic** m. p. **Axente Recula** m. p.

13—20

Numai

motoarele și locomobilele **PLEWA**

originale serverc cea mai ieftină și mai vrednică de încredere putere motrice pentru mori și scopuri economice.

Trăinicia lor e socotită pe durata unei vieți de om. Consumare: oleiu brut, benzin ori gaz sugativ, de 2—3 fileri pe oară deputerea de cal.

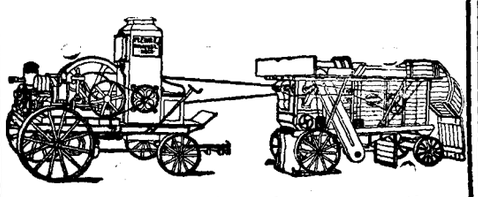

Catalog și preliminar de spese, gratis.

Condiții de plată favorabile.

Adresa: **DENES B.,** specialist de motoare

Budapesta V. ker. Lipot k. 15.

— Rog însemnați acurat adresa și o păstrați. —

Vrei să ai

o carte minunată pe un preț neînsemnat? Trimite la Administrația „Foii Interesante“ în Orăștie (Szászváros) 1 cor., și vei căpăta un volum mare, legat în table moi, cuprinzînd „Foaia Interesantă“ de pe un an și șasă săptămâni dîndu-'ți:

pe 220 fețe —

196 chipuri

și sute de poezii, nuvele, povești, pilduiri, povețe, glume și cuvinte înțelepte.

Ai una din cele mai frumoase cărți de petrecere și învățătură, pentru o biată de coroană.

Pentru ca cartea să Vă meargă *plătită* pe postă, puneți și **30 de fileri de postă,** căci fiind mare și grea, legată, atîta e plata la postă pentru ea.

Cel mai bun

flastru pentru rane

e alui Dr. FORTI.

Pân'acum încă alci un alt flastru nu 'l-a ajuns în bunul efect.

E fabricatul original alui Lad. Forti

Puterea lui extraordinar vindecătoare și alinătoare la tot felul de **rane, arsuri umflături,** etc., alină îndată durerea, trage umflătura și vindecă imediat rana, fără si trebue tăiată. La *aprinderea de pept* (țîță la femei, să aplică cu succes sigur. Stîrpește chiurile de găină. Prețul 2 cor. mai mică 1 cor. și cea mai mică 70 fil. Să capătă la fabrica: **FORTI LÁSZLÓ Budapest** II. ker. Pala u. 8 sz. și în magazinul principal: **Török József** Király u. 12, precum și în toate apotecele din Budape. și la cele mai mari din provincie. — Flatul pentru rane original alui Forti e sig lat la pachetare cu literele F. L. și marca ce să vede și acl și o subscri proprie.

Forti László

Atențiune! Fac atent on. publ că nici un flastru provăzut cu alt nu nici cu Forti K., Forti Georg, ori anon să nu primească, căci toate-'s falsific ci numai singur fabricantul *Forti Lás* — Flastrul original alui Dr. Forti e sc prin lege, imitatorii să pedepsesc aspru. mai eu am concesie ministerială sub 48171/99 și 56589/04. Dar' dacă îmi trir cineva un falsificat îl premiez.

Depozit în *Orăștie:* Apoteca *I. Graff*

Editor și redactor responsabil: **Savu Roman.** „Tipografia Nouă“, în Orăștie

BCU Cluj / Central University Library Cluj